

MOVAR IKS
Kjellerødveien 30
1580 RYGGE

Saksbehandler, innvalgstelefon
Marte Rosnes, 69247516

Vedtak om ny tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Fuglevik renseanlegg

Statsforvalteren gir med dette tillatelse etter forurensningsloven til MOVAR IKS til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Fuglevik renseanlegg.

Tillatelsen gjelder fra i dag og erstatter tidligere tillatelse datert 28.02.2008, sist endret 08.02.2018, i sin helhet. Tillatelsesdokumentet med vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren fatter samtidig vedtak om gebyr på kr 233 100,- for behandling av saken.

Vedtak om tillatelse og vedtak om gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Statsforvalteren i Oslo og Viken viser til søknad mottatt 26.02.2020 om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, og sakens øvrige dokumenter.

Bakgrunn

MOVAR IKS søkte 26.02.2020 om ny tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Fuglevik renseanlegg.

Fuglevik RA fikk tillatelse etter forurensningsloven datert 28.02.2008. I tillatelsen var det krav om sekundærrensing fra 01.01.2020. MOVAR IKS søkte i 2017 Statsforvalteren om utsettelse av sekundærrensekrevet til 01.01.2026. Statsforvalteren vedtok endring av tillatelse 08.02.2018. Som vilkår til vedtak om utsatt frist skulle MOVAR IKS søke om ny utslippstillatelse til nye Fuglevik RA innen 01.03.2020.

MOVAR IKS har i dag to renseanlegg, Fuglevik og Kambo Renseanlegg. MOVAR IKS vedtok 22.06.2017 å legge ned Kambo RA og å overføre avløpsvannet til Fuglevik RA. Bakgrunnen for dette var krav om sekundærrensing for de to renseanleggene. Fuglevik renseanlegg skal bygges om for å imøtekomme kravet om sekundærrensing.

I dag føres rensed avløpsvann og overløpsvann fra Fuglevik rensesanlegg ut via to utløpsledninger 500 meter fra land og slippes ut på 50 meters dyp. Det kan være aktuelt å etablere en ny utløpsledning for nye Fuglevik RA i samme trasé som innløpsledningen med avløpsvann fra Kambo, og denne vil da få tilnærmet samme utslippspunkt i resipient som dagens utløpsledninger.

Søknad

MOVAR IKS søker om utslipp av kommunalt avløpsvann til Ytre Oslofjord fra nye Fuglevik rensesanlegg. Fuglevik RA vil motta avløpsvann fra Moss, Vestby, Våler og Råde, tettbebyggelse 01-014-Moss. Det nye anlegget vil behandle avløpsvann fra 192 000 personequivallenter (pe) i maksuke målt i BOF_5 etter NS 9426 i 2056. Dette tallet inkluderer, etter MOVAR sine beregninger, fremtidig vekst i tettbebyggelsen frem til 2056.

Søknaden omfatter også drift av dagens hovedledning på ca. 3 km inn til Fuglevik RA, ny hovedledning fra Kambo rensesanlegg til Fuglevik rensesanlegg og pumpestasjon med overløp (til Mossesundet) ved eksisterende Kambo RA. Resterende ledningsnett i tettbebyggelsen tilhører kommunene Moss, Vestby og Våler og er regulert i egne tillatelser til den enkelte kommune.

Omsøkte utslipp inkludert overløp på Kambo og beregnet tilførsel i 2056 i kg/år er vist i tabell 1.

Tabell 1 Totalt tilført mengde i kg/år i 2056, mengde i overløp ved Kambo og utslipp fra Fuglevik RA inkludert overløp. Omsøkt rensegrad inkludert overløp på Kambo og Fuglevik RA.

	BOF_5	KOF_{CR}	Tot-P	Tot-N
Totalt innløp	2 100 940	4 710 325	47 455	420 155
Overløp Kambo	1 662	6 410	64	831
Utløp inkludert overløp Fuglevik RA	616 914	1 149 920	4 359	318 024
Rensegrad	70,6 %	75,5 %	90,7 %	24,1 %

MOVAR IKS søker om forurensningsforskriftens minstekrav til rensing av avløpsvann til følsomt område, som er 90 % reduksjon av fosfor, minst 70 % reduksjon av BOF_5 eller at utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 25 mg O_2/l ved utslipp og reduksjon av minst 75 % KOF_{CR} eller at utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 125 mg O_2/l utslipp.

Høring

Når vedtak fattes i forbindelse med behandling av søknad om tillatelse etter forurensningsloven skal forurensningsmyndigheten sørge for at det gis anledning til å avgi uttalelse i saken. Dette følger av forurensningsforskriften § 36.

I brev fra Statsforvalteren, dato 02.07.2020, ble søknaden iht. forurensningsforskriften § 36-7 og forvaltningsloven § 16 sendt på høring til berørte parter, offentlige organer og myndigheter og organisasjoner som ivaretar allmenne interesser. Søknaden er også iht. forurensningsforskriften § 36-8 blitt lagt ut på Statsforvalteren sine hjemmesider samt kunngjort i avis. Høringsfristen ble satt til 01.09.2020.

Vi mottok tre høringsuttalelser i saken. Disse er oppsummert under.

Fuglevik Vel

Ilastranda er område for pumpehus og ilandføring av ledningen fra Kambo. Fuglevik Vel er opptatt av hvordan området blir berørt i en byggeperiode. Nødvendige arbeider på stranda bør av hensyn til alle som bruker stranda og de hytteeierne som ligger i nærheten legges utenom sommerferietid. Veiene på Fuglevik er smale, og av hensyn til fremkommelighet er det også av interesse hvordan arbeidet på stranda er tenkt gjennomført. I og med det ikke er nevnt i høringen, er det lagt til grunn at pumpehuset på stranda ikke skal endres.

I høringen står det at nytt renseanlegg blir større, men ikke større enn innenfor det arealet som renseanlegget har til rådighet i dag. Det er Fuglevik Vel glad for. Dagens anlegg ligger relativt diskret og lite synlig for hytteeierne. Derfor er det interessant om bygningen(e) blir høyere enn de er i dag. Det bør de ikke bli.

Fuglevik vel er også glad for at det planlegges bedre rensing av luft og lukt. Spesielt lukt kan innimellom være merkbar for hytteeierne, avhengig av vindretning og om det er lav/høytrykk.

Oppsummering av MOVAR IKS sin kommentar til høringsuttalelsen:

MOVAR vil sørge for å planlegge eventuelle anleggsarbeider ved Ilastranda slik at disse ikke vil bli utført i sommerferietiden. Det er fremdeles uavklart hvorvidt vi har behov for å anlegge ledning i/ved Ilastranda. Som nevnt i søknaden kan det bli aktuelt å anlegge ny utslippsledning i samme trase hvor ny overføringsledning fra Kambo vil komme i land og videre mot Fuglevik RA. Traseen for denne ledningen er fremdeles ikke avklart.

MOVAR anser at god trafikkplanlegging og trafikkavvikling er viktig.

I pumpehuset ved Ilastranda har Moss kommune en kloakkpumpestasjon. I bygget hadde MOVAR tidligere også en pumpestasjon for å pumpe sjøvann inn i prosessen ved Fuglevik RA, men denne har ikke vært i drift på svært mange år. MOVAR har per nå ingen planer om å endre pumpehuset ved stranden.

Det er for tidlig å kunne fastslå hvorvidt det kan bli aktuelt å øke høyden på deler av anlegget. Dette vil kunne være avhengig av hvilken type teknologi og løsninger man ender opp med å velge og i forlengelsen av dette hvilke fremtidige behov som oppstår med tanke på inn-/uttransportering av utstyr og maskiner fra anlegget.

Nærmere detaljer omkring bygningsmassen samt høyder på den vil MOVAR måtte redegjøre for i forbindelse med søknad om rammetillatelse i forbindelse med byggesaksbehandlingen. Det vil også da bli gitt anledning til å komme med høringsinnspill.

MOVAR anser at luftrensing for å minimere luktulemper er svært viktig med tanke på anleggets beliggenhet. Vi vil derfor ha et høyt ambisjonsnivå med tanke på robuste løsninger og med god kapasitet for å redusere luktulemper til det minimale.

Moss kommune

Moss kommune, ved enhet kommunalteknikk og avdeling natur, klima og bymiljø ønsker å bli involvert i arbeidet om trasévalg og dimensjonering for ledningsanlegget som skal reguleres. Kommunen forventer at alle avklaringer med Moss kommune angående trasévalg, dimensjonering og andre relevante detaljer om ledningsanlegget er gjennomført innen søknad etter PBL om tiltak sendes for behandling.

Moss kommune understreker at det er viktig at kommunen involveres i det videre arbeidet med dimensjonering og trasévalg, fordi nytt renseanlegg og ledningsnett kan medføre konsekvenser for kommunalt nett i nordre bydel når Kambo RA nedlegges. Størsteparten av det ledningsnettet tilknyttet renseanlegget er eid og driftet av kommunene selv.

Alt tyder på at det blir økte nedbørsmengder og mer ekstremvær (regn/stormflo/vind) i perioden fram mot 2050. Det er viktig at dette hensyntas når anlegget skal dimensjoneres. Moss kommune jobber aktivt med å redusere mengden fremmedvann inn på avløpsnettet. Kommunen opplever i dag til tider press på kapasiteten på eget ledningsstrek som overfører avløp fra nabokommuner inn til MOVAR IKS sine eksisterende renseanlegg. Moss kommune ønsker at MOVAR IKS bidrar aktivt i arbeidet med å redusere fremmedvann fra alle kommuner som er tilknyttet renseanlegget.

Det er omtalt i punkt 2.5 i søknaden at mengde innlekking til avløpsnettet antas uendret frem mot 2056. Moss kommune forstår det slik at MOVAR IKS mener at gevinster fra kommunenes planlagte tiltak for å begrense fremmedvann inn på avløpsnettet i fremtiden vil «spises opp» av klimatiske utfordringer fremover. I søknaden planlegger MOVAR IKS for et fremtidsrettet anlegg, og Moss kommune anser fjerning av fremmedvann fra avløpsstrømmen som et betydelig bidrag for å oppnå dette med hensyn til klimatiske utfordringer i fremtiden. Moss kommune ønsker derfor et samarbeid med MOVAR IKS og øvrige kommuner tilknyttet MOVAR IKS. Avløpet fra kommunene leveres over målere til MOVAR IKS og data fra disse målerne kan være utgangspunkt for et godt samarbeid i arbeidet med å begrense fremmedvann. Samarbeidet bør dokumenteres inn i reviderte transportavtaler.

Oppsummering av MOVAR IKS sin kommentar til høringsuttalelsen:

MOVAR (m/ rådgiver COWI AS) har i samråd med Moss kommune sett på aktuelle muligheter for å transportere avløpsvann fra nordre del av Moss, som ikke er en del av Kambo rensedistrikt. Avløp fra Jeløya anses ikke hensiktsmessig å kople inn på en overføringsledning fra Kambo til Fuglevik. For avløp fra nye bydeler, som har tilrenning til Bent Anker pumpestasjon, vurderes mulighetene for å kunne koble til en egen avløpsledning inn til overføringsledningen for å avlaste nettet mellom Bent Anker og Strandgata PST.

MOVAR har hatt og vil videre ha tett involvering med Moss kommune i forbindelse med trasevalg og dimensjonering. Dimensjonerende avløpsmengder, løsninger for tilkoplinger osv. vil fortløpende bli diskutert i prosjektmøter med Moss kommune i forbindelse med prosjektering av overføringsanlegg fra Kambo/Brevik til Fuglevik RA.

MOVAR bidrar gjerne med synspunkter og vil gjerne være en pådriver for å redusere fremmedvannmengder i rensedistriktene.

Det er viktig å merke seg at det å innføre ekstra rensentrinn for reduksjon av for eksempel hormonhermere, medisinrester og organiske miljøgifter vil kunne ha negativ innvirkning på for eksempel energiforbruk, arealbruk, og klimafotavtrykk. Kost-/nytteverdier blir således avgjørende ved slike vurderinger.

MOVAR vil ha et stort fokus på å tilpasse rensingen til resipienten og dens tåleevne, men samtidig også ha fokus på parametere/forhold som det ikke stilles eksplisitte krav til i dag. Renseteknologi og løsninger som ligger til rette for tilpasning til eventuelle strengere krav og «nye parametere» i fremtiden vil tillegges mer vekt enn løsninger som ikke gjør det.

Klassifisering av avløpsslam i kvalitetsklasser gjøres ut ifra innhold av tungmetaller, hvor kvalitetsklasse III har høyest nivå. Etterbruken av slammene begrenses i forhold til hvilken kvalitetsklasse slammene havner i, hvor kvalitetsklasse III har størst begrensninger. Det er MOVARs ønske at slammene har bedre kvalitetsklasse enn kvalitetsklasse III, men dette er i stor grad avhengig av avløpsvannets sammensetning og er således et kildeproblem som MOVAR har liten påvirkning på. I dag oppnås kvalitetsklasse II og det forventes at man vil opprettholde denne klassifiseringen også i fremtiden. Det finnes løsninger som kan endre slammets innhold av tungmetaller. MOVAR vil vurdere hvorvidt det er aktuelt å implementere dette i det fremtidige anlegget.

Fiskeridirektoratet, region sør

Fiskeridirektoratet region Sør mener det er svært negativt at miljøgifter slippes ut i naturmiljøet hvor de akkumuleres i næringskjeden og som på sikt, representerer en potensiell fare for mennesker og dyr. Det må stilles strenge krav til å redusere utslipp til luft og sjø som er skadelig for det naturmiljøet. Spesielt har miljøfarlige stoffer negative konsekvenser til gyte- og oppvekstområder for marine organismer og for fiskeriene i utslippenes influensområder. Et viktig stikkord er – mattrygghet og helse.

Fiskeridirektoratet region Sør ser ikke at ny utslippstillatelse kan medføre vesentlige forandringer mht. de interesser vi skal ivareta. Det kan være positivt for resipienten Mossesundet at belastning fra avløpsvann overføres til Fuglevik RA. Det forutsettes at ved økt utslipp av avløpsvann fra nye Fuglevik RA til resipienten Midtre Oslofjorden-Øst, at dette ikke reduserer miljøtilstanden til resipienten i vesentlig grad.

MOVAR IKS sin kommentar til høringsuttalelsen:

Slik vi oppfatter Fiskeridirektoratets høringsuttalelse kan vi ikke se at noen tilbakemelding fra MOVAR er nødvendig.

MOVAR IKS sin uttalelse til utkast til ny utslippstillatelse

MOVAR IKS fikk 09.11.2020 utkast til tillatelse presentert på et møte med Statsforvalteren, og samme dag ble utkastet også sendt til gjennomlesning. MOVAR IKS sendte uttalelse til utkast 15. desember 2020. Hovedpunktene i MOVAR IKS sin uttalelse er oppsummert her:

Krav om nitrogenfjerning

Fylkesmannen har ikke varslet eller begrunnet krav om nitrogenfjerning.

MOVAR IKS skriver at det etter COWI sine beregninger bare vil gi en noe lavere konsentrasjon av nitrogen i resipienten ved bygging av et nitrogenfjerningstrinn på Fuglevik. Det kommer frem av rapporten i vedlegg 1 i MOVAR IKS sin uttalelse til utkast til ny utslippstillatelse, at det er begrensede forskjeller på hvordan utslippet påvirker konsentrasjonen av nitrogen i Ytre Oslofjord.

Utslippet av klimagasser vil, etter beregninger gjort av COWI for MOVAR IKS, øke ved innføring av nitrogenfjerning, både ved bygging av anlegget og i driftsfasen. COWI har beregnet at klimagassutslippene fra MOVAR IKS sitt anlegg på Fuglevik i en periode på 40 år vil være fra ca. 60 000 tonn CO₂ (med sekundærrensing og fosforfjerning) til mellom 75 000- 97 000 tonn CO₂ med nitrogenfjerning.

MOVAR IKS har estimert at kostnadene ved etablering av nytt renseanlegg vil øke fra 400 000 000 kr til mellom 700 000 000 – 1 100 000 000 kr ved å innføre nitrogenrensing. Driftskostnadene vil øke fra

16 000 000 kr til mellom 21 000 000 – 23 000 000 kr per år. Vann- og avløpsgebyr vil øke med 3 600 kr per år per abonnent, sammenlignet med 1 600 kr uten nitrogenfjerningstrinn.

MOVAR IKS vurderer at de samlede miljømessige fordelene ved å gjennomføre nitrogenfjerning er små sammenlignet med ulempene.

Merknader til samordningsplikten

Tillatelsens punkt 1.3 i utkast til tillatelse stiller krav om at dersom ikke annet er beskrevet i en samordningsavtale, så er MOVAR IKS ansvarlig for samordningen. MOVAR IKS finner det uklart hvilken hjemmel vilkåret er hjemlet i. MOVAR IKS mener at kravet derfor er uten rettslig grunnlag.

MOVAR IKS ber om at punkt 2.6.1 klargjøres, at punkt 2.6.2 bør stilles til kommunene og ikke MOVAR IKS. I punkt 2.6.3 er det for MOVAR IKS uklart hvorfor MOVAR IKS skal være forpliktet til å bidra til et arbeid som tilligger kommunene. Punkt 3.1.2 bør etter MOVAR IKS sin mening stilles kommunene og tas bort fra tillatelsen. Punkt 3.1.6 følges opp av kommunene og MOVAR kan ikke ha ansvar for å følge opp dette. MOVAR IKS kan bidra inn i arbeidet med felles utredning og analyse av innlekking av fremmedvann i punkt 3.1.7, men kan ikke pålegge andre aktører å bidra. MOVAR IKS ber om at alle punkt sett bort fra 2.6.1 tas ut av endelig tillatelse.

Krav om beste tilgjengelig teknologi

MOVAR IKS ber Statsforvalteren om å klargjøre og spesifisere kravene som går på beste tilgjengelige teknologi slik at kravene samsvarer med forurensningsforskriften § 14-5.

Årlig utslipp

MOVAR IKS mener at de i liten grad kan påvirke mengdene av avløpsvann som kommer fra det kommunale avløpsnett. MOVAR IKS forstår ikke behovet for maksimale mengder, så lenge anslått mengde ikke avviker vesentlig fra reell utslippsmengde. Dette vil etter MOVAR IKS sin mening vanskeliggjøre hensiktsmessig logistikk.

Det er videre også krav om å redusere utslipp så langt det er mulig uten urimelige kostnader. Dette er etter MOVAR IKS sin mening uklart. MOVAR ønsker ikke et krav om en selvstendig plikt til å redusere utslipp utover grensene fastsatt i tillatelsen. MOVAR IKS ønsker at Statsforvalteren fjerner denne formuleringen fra tillatelsen.

Håndtering av septikslam

I punkt 9.2 i tillatelsen har Statsforvalteren stilt krav til behandling av avløpsslam og septikslam som vil behandles på anlegget. Statsforvalteren har presisert at septikslam kun er inkludert «dersom dette slammet er levert anlegget i forkant av renseprosessen og er omfattet av rammer gitt i 1.1.» MOVAR IKS mener at denne avgrensningen er uklar. MOVAR IKS behandler septik på vegne av eierkommunenes behov. Septikslam gjennomgår den ordinære renseprosessen for vannbehandling av avløpsvann. MOVAR planlegger å etablere et eget septimottak, som fjerner avløpssjøppel og deretter fører slammet videre direkte til slambehandlingen. Å slippe septik på vannstrømmen vil kun skje i nødstilfelle dersom septikmottaket er ute av drift på grunn av havari eller lignende driftsstans. MOVAR IKS ber om at Statsforvalteren reviderer bestemmelsene i tråd med dette.

Krav om måleprogram

I punkt 7 i utkast til tillatelse er det krav om at MOVAR IKS skal fastsette et måleprogram med analyser og målinger av relevante drifts- og utslippsparametere, herunder utslipp til vann, grunn og luft. MOVAR IKS mener at det ikke foreligger behov for måling av utslipp til grunn og luft. Det bes derfor om en klargjøring av dette kravet.

MOVAR IKS finner også vilkår i punkt 11 som uklar og ber om at også dette klargjøres.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Det er virkningene av den omsøkte virksomheten på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom virksomheten senere ønsker å flytte virksomheten må det derfor søkes på nytt for den nye lokaliseringen, dette inkluderer flytting av utslippspunkt.

Lovgrunnlag og myndighet

Aktuell virksomhet krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven §§ 11, jf. § 16 og forurensningsforskriften § 14-4.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser, jf. forurensningsforskriften § 14-3 og rundskriv T-3/12.

Forurensningsforskriften kapittel 14 gjelder for utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelse med samlet utslipp større enn eller lik 2 000 pe til ferskvann og 10 000 pe til saltvann. Dette følger av § 14-1. Tettbebyggelse er definert i kapittel 11 om generelle bestemmelser for avløp, og § 11-3 bokstav k. Avgrensningen avgjøres etter geografisk utstrekning og/eller på bakgrunn av overføringsledninger. Avgrensningen er uavhengig av kommune- og fylkesgrenser. Dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles renseanlegg eller utslippssted, regnes tettbebyggelsen som en tettbebyggelse.

Statsforvalterens vurdering av forurensningspotensialet og forurensningens omfang

Utslipp til vann fra det totale avløpssystemet er i hovedsak utslipp fra overløp på avløpsnett og utslippspunktet på renseanlegget. I tillegg kan avløpssystemet medføre fare for forurensning av luft og til grunnen. Avløpssystemet utgjør en kritisk infrastruktur i kommunen.

I Miljødirektoratet sitt forslag til helhetlig plan for Oslofjorden, som ble publisert i 2019, står «reduere utslipp fra kommunalt avløp og spredt bebyggelse» øverst på listen over de 5 innsatsområdene for å bedre miljøtilstanden i Oslofjorden. I rapporten peker både Havforskningsinstituttet og NIVA (Norsk institutt for vannforskning) på utslipp av næringsalter fra ulike kilder som den største påvirkningen i både Indre- og Ytre Oslofjord.

I rapporten står det videre:

For Indre Oslofjord står kommunalt avløp for ca. tre fjerdedeler av tilførslene av næringsalter og organiske partikler. Det har imidlertid vært gjort et betydelig arbeid med oppgradering av renseanleggene nær Indre Oslofjord. Bekkelaget renseanlegg er ombygd og utvidet, VEAS (Vestfjorden Avløpsselskap) er straks ferdig renoveret. Fosfor- og nitrogenrensing, i tillegg til rensing av organisk materiale, har bidratt til at tilførslene av næringsalter fra behandlet avløpsvann er redusert.

For Ytre Oslofjord er situasjonen en annen. Flere av renseanleggene her er gamle og overbelastede, og trenger oppgradering. Dette er renseanlegg som kun har rensing av fosfor. Nye renseanlegg planlegges imidlertid også for Nordre Follo, Moss og Fredrikstad/Sarpsborg.

Formålet med en tillatelse er primært å beskytte miljøet mot uheldige virkninger av utslipp for å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand i berørte vannforekomster. I tillatelse med vilkår setter forurensningsmyndigheten krav som skal sikre tilfredsstillende oppsamling, transport og rensing av avløpsvann, herunder tiltak for å hindre forurensning fra overløpsutslipp og lekkasjer fra ledningsnett.

Utgangspunktet for vilkårene som stilles til utslipp fra større tettbebyggelser, ligger i forurensningsforskriften kapittel 11 og 14. Forskriften utgjør minstekrav fastsatt etter EUs avløpsdirektiv. Statsforvalteren skal vurdere strengere vilkår der det er nødvendig. Det vil normalt være resipientens tåleevne som er styrende for de hvilke vilkår som blir vedtatt i tillatelser.

Tillatelsens rammer

Tillatelsen omfatter utslipp fra samlet tilført avløpsmengde tilsvarende inntil 192 000 personekvivalenter (pe BOF₅) målt i maksuke. Dersom tettbebyggelsens tilførte avløpsmengde målt i maksuke er større enn 192 000 pe skal Fylkesmannen varsles, og MOVAR IKS må søke om endret tillatelse i henhold til faktisk belastning. Tillatelsens rammer er basert på tall fra søknaden til MOVAR IKS. Formålet med å sette rammer for tilført mengde organisk stoff i maksuke i tillatelsen, er for å vite hvilke utslippspotensial som legger grunnlaget for vilkårene i tillatelsen.

Tillatelsen omfatter renseanlegg, ledningsnett og pumpestasjon. Dette blir referert til som det totale avløpssystemet. MOVAR IKS har søkt om og drifter i dag svært lite annet enn renseanleggene på Fuglevik og Kambo. Det totale avløpssystemet i tillatelsen omfatter ikke annet enn det MOVAR IKS selv drifter. Vilkår til drift av ledningsnett og pumpestasjoner er likevel tatt med i tillatelsen. Dette medfører at noen vilkår kan fremstå som unødvendig omfattende. Årsaken til at det likevel er med, er at MOVAR IKS skal bygge nye ledninger og pumpestasjon. Endelig utforming av dette er ikke klar. Behovet for fremtidig drift av ledningsnett og pumpestasjoner i tettbebyggelse Moss kan også endre seg. Statsforvalteren ser det derfor som hensiktsmessig at alle standardvilkår knyttet til drift av ledningsnett og pumpestasjoner står uendret fra avløpsmalen. På denne måten kan MOVAR IKS ta over drift av deler eller hele ledningsnett knyttet til renseanleggene, uten å måtte søke om endret tillatelse.

Generelle vilkår

Plikt til å redusere utslipp

Det er under punkt 2.3 i tillatelsen vist til MOVAR IKS sin plikt til å redusere utslipp så langt det er mulig uten urimelige kostnader, selv når utslippene er innenfor fastsatte utslippsgrenser. MOVAR IKS stiller spørsmålsteget ved denne formuleringen i punkt 4.2 i sin uttalelse til utkast av tillatelse. MOVAR IKS ønsker ikke å ha et mål om bedre rensing enn de grenseverdiene som er satt i tillatelsen. Statsforvalteren vil minne om at dette vilkåret er formulert helt likt som vilkåret i MOVAR IKS sin tillatelse fra 2008. Dette er altså en videreføring av et allerede gjeldende vilkår. Vilket står fast i ny

avløpsmal fra Miljødirektoratet av 2021. Dette er et nasjonalt vilkår som også gjelder øvrige tillatelser etter forurensningsloven i Norge. Statsforvalteren kan ikke se at det er noen grunn til at MOVAR IKS skal ha lempeligere krav enn alle andre med tillatelse etter forurensningsloven i Norge.

Plikt til internkontroll

For å sikre god håndtering av avløpsvann, og for å motvirke forurensning, stiller Statsforvalteren under punkt 2.6 i tillatelse, blant annet krav til miljørisikovurdering. Tillatelsen omfatter hele avløpssystemet som driftes av MOVAR IKS, og dette er i tillatelsen definert som det totale avløpssystemet. Avløpsnett som er eid og driftet av eierkommunene er ikke omfattet av tillatelsen. For å sikre minst mulig forurensning i forbindelse med det totale avløpssystemet er det viktig at de vilkår som blir stilt overholdes, og at MOVAR IKS varsler Statsforvalteren ved eventuelle endringer som er av betydning for tillatelsen. Eksempler på dette kan være planlagt økt befolkning, utbygging, og nye påkoblinger osv. Selv om det er kommunene som produserer og overfører avløpsvann til MOVAR IKS, kan dette ha betydning for den totale belastningen inn til renseanlegget. Dette kan innebærer en vesentlig endring av avløpsvannets mengde eller sammensetning og dermed renseanleggets utslipp. For at MOVAR IKS skal kunne ha oversikt over og kontroll på sine utslipp, er det derfor helt nødvendig med et godt samarbeid mellom MOVAR IKS og eierkommunene.

Punkt 2.6 er harmonisert med gjeldende nasjonal avløpsmal fra Miljødirektoratet. Vi har fjernet kravet om at MOVAR IKS som et minimum skal ha risikovurdert påslipp etter kapittel 15 og 15 A sammenlignet med utkastet til tillatelse som ble oversendt MOVAR IKS. Vi er enig med MOVAR IKS i at et IKS ikke har myndighet til å stille krav til påslipp etter kapittel 15 og 15 A og at dette vilkåret ikke er hensiktsmessig. Dette endrer likevel ikke at MOVAR IKS må risikovurdere alle forhold som kan ha betydning for driften av det totale avløpssystemet omfattet av denne tillatelsen, og hvilke konsekvenser dette kan ha for resipienter. Bare gjennom et godt samarbeid med kommunene kan kommunene dermed stille riktig og viktige vilkår til virksomheter med påslipp til kommunalt nett.

I utkast til tillatelse var det i punkt 2.6.2 og 2.6.3 stilt vilkår om overordnet avløpsplan med handlingsdel og tiltaksplaner. Dette er med bakgrunn i uttalelse fra MOVAR IKS og for å harmonisere med gjeldende mal fra Miljødirektoratet tatt bort. Dette er erstattet med punkt 2.7 *Krav til langsiktig planlegging*. I tillegg er punkt 2.9 *Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg* lagt til.

Vilkår for utslipp til vann

Tettbebyggelse og resipient

Det stilles krav om at alle renseanlegg som ligger i samme tettbebyggelse skal ha de samme krav til rensing. Dette er et krav i den nasjonale avløpsmalen. Kambo og Fuglevik avløpsanlegg som er driftet av MOVAR IKS ligger i Moss tettbebyggelse. I den nye kartleggingen av tettsted gjort av Statistisk Sentralbyrå (SSB), er det imidlertid tydelig at forskriftens definisjon av tettbebyggelse sammen med fremtidig vedtatte kommuneplaner i vår region, medfører at tettbebyggelse Oslo nå strekker seg fra Nedre Eiker til Lillestrøm og Moss. Det betyr at Statsforvalteren skal tilstrebe å sette like utslippskrav til renseanlegg i denne regionen.

I forurensningsforskriften vedlegg 1 punkt 1.3 til kapittel 11 er det listet opp tettbebyggelser med nitrogenfjerningskrav (Nordre Follo, Oslo, Jessheim og Lillehammer). Det betyr at nitrogenrensing må vurderes for hele tettbebyggelsens utbredelse og at man også må vurdere strengere rensekrav enn minimumskravene for alle parametre regulert i forskriften.

Resipienten for utslippet er midtre og ytre Oslofjord. Utkast til helhetlig plan for Oslofjorden viser hvordan strengere rensekrav til renseanlegg har medført at tilstanden i Indre Oslofjord har bedret

seg de siste årene til tross for økt befolkningsvekst. Den samme planen beskriver også, hvordan utviklingen ikke har vært tilsvarende positiv i Ytre Oslofjord, snarere tvert imot.

Havforskningsinstituttet har også publisert en rapport om kysttorsken i Oslofjorden (rapport fra havforskningen 2021-2). Denne rapporten peker også på at en av årsakene til redusert torskebestand er økte tilførsler av næringsstoffer.

Statsforvalteren vurderer derfor at det er helt nødvendig å sette strenge rensekrav når anlegg i denne regionen skal oppgraderes. Dette er helt nødvendig for å sikre at tilstanden i Ytre Oslofjord får en tilsvarende forbedring som Indre Oslofjord. Formålet med å regulere alle renseanlegg i samme tettbebyggelse under ett, er å sikre at utslipp fra særlig befolkningsrike områder ikke øker vesentlig til de vannforekomster som blir berørt. På denne måten kan man sikre vekst i hele regionen.

Resipientene berørt av Fuglevik renseanlegg er truet av befolkningsvekst og redusert økologisk og kjemisk tilstand. MOVAR IKS påpeker i sin uttalelse til utkast til tillatelse, at skjerpede rensekrav for nitrogen trolig isolert sett i liten grad vil kunne måles i Ytre Oslofjord som helhet. Formålet med like rensekrav for alle renseanlegg rundt Ytre Oslofjord er imidlertid at bedre rensing totalt skal gi en målbar og betydelig bedring i kjemisk og økologisk tilstand i hele Oslofjorden, ikke bare Indre Oslofjord. For at dette skal være mulig må også Fuglevik renseanlegg moderniseres sitt renseanlegg til dagens standard. Ettersom tilstanden lokalt ved Fuglevik også står i fare for å ikke oppnå målet om god økologisk og kjemisk tilstand, vil skjerpede rensekrav også være en forutsetning for økt befolkningsvekst lokalt i Moss.

Nitrogenfjerning

MOVAR IKS kommenterer at kravet om nitrogenfjerning ikke er varslet. Statsforvalteren mener at MOVAR IKS ved flere anledninger er varslet om dette, at det har vært et tema siden 80-tallet og at MOVAR IKS uavhengig av våre varsler skal vurdere rensing av alle sine utslipp og hvilke påvirkninger utslipp fra renseanlegget kan få for resipienten.

Norge forpliktet seg allerede i 1987 til å halvere sine utslipp av nitrogen sammenlignet med nivået i 1985. Ved sist Nordsjøkonferanse i 2006 var ikke dette målet nådd. Nordre Follo, Oslo, Jessheim og Lillehammer har siden 2007 hatt forskriftsfestet nitrogenfjerningskrav. Sverige og Danmark har hatt nitrogenfjerning på sine avløpsanlegg i en årrekke.

Nitrogenfjerning har vært et tema siden MOVAR IKS startet med utarbeidelse av søknad til nytt Fuglevik RA. I møte 01.11.2019 med MOVAR IKS, Statsforvalteren og COWI om krav til innhold i søknad om ny utslippstillatelse, formidlet Statsforvalteren at det var svært viktig at MOVAR IKS vurderte resipientens tåleevne som grunnlag for hvilke rensekrav det skulle søkes om. I den sammenheng ble også krav om nitrogenfjerning og eventuelt andre rensekrav diskutert. Statsforvalteren informerte om at nitrogenfjerningskrav kommer for alle avløpsrenseanlegg langs Oslofjorden, men kunne ikke si noe om konkret om fremtidige vilkår for Fuglevik RA. Grunnen til dette er at Statsforvalteren aldri stiller krav før det foreligger en søknad til utslipp.

Videre er fremtidig krav om nitrogenfjerning formidlet i vårt informasjonsbrev om føringer og krav på avløpsområdet av 18.12.2019, i tillegg til at det har vært tema i innlegg på vårt avløpsseminar i januar 2020.

I MOVAR IKS sin søknad om ny tillatelse fra februar 2020 står det at det også settes av arealer til nitrogenfjerning og at det vil bli valgt en prosessløsning som vil fungere med nitrogenfjerning. MOVAR IKS har videre søkt om utslipp av Nitrogen og estimert en rensegrad på 24,1 %. MOVAR IKS

har imidlertid ikke gjort en grundig vurdering av resipientens tåleevne og fremtidige utslipp i 2056, men lagt ved resultater fra NIVA/Havforskningsinstituttet fra 2016. MOVAR IKS har søkt om forskriftens minstekrav til rensing for samtlige parameter, og nitrogen er ikke noe unntak. Som MOVAR IKS skriver i sin uttalelse til utkast til tillatelse ved flere anledninger, er nitrogenfjerning både energi- og kostnadskrevende. Ettersom avløp skal bekostes av selvkost er det også viktig at kostnadene for å bedre miljøtilstanden i Oslofjorden fordeles likt i vår region. Enkelte kommuner i Oslo og Viken har hatt kostnader til nitrogenfjerning og langt bedre rensing av fosfor og organisk stoff enn MOVAR IKS i en årrekke. Innbyggerne tilknyttet slike anlegg har med andre ord tatt en langt større del av regningen for å nå målene i vannforskriften enn innbyggerne i tettbebyggelse Moss. MOVAR IKS har spart mye på å få utsatt frist for bygging av sekundærrensetrinn til 2026 og har gjort en beregning av at besparelsene ved å få utsatt frit til ca. 140 millioner kroner. Når miljøtilstanden i Oslofjorden er så alvorlig som den er i dag, vurderer derfor Statsforvalteren at det vil være helt nødvendig å innføre nitrogenrensing for å bedre miljøtilstanden nå og i fremtiden. Derfor vil kostnadene med å innføre nitrogenrensing veie mindre enn miljøhensynet.

Vann- og avløpsgebyr har MOVAR IKS beregnet at vil øke med 3 600 kr per år per abonnent per år, sammenlignet med 1 600 kr uten nitrogenfjerningstrinn. Forskjellen per abonnent for fjerning av nitrogen blir med andre ord under 170 kr i måneden. Forskjellen reflekterer etter Statsforvalterens mening godt avgiftsnivået i kommuner som i dag har langt bedre renseløsninger enn Moss, inkludert krav om fjerning av nitrogen. Av Vikens 51 kommuner, er det bare 14 som har lavere avløpsgebyr enn Moss (SSB 2021). Ser man på vann- og avløpsgebyret samlet, er det bare 11 kommuner med lavere gebyr enn Moss. Kommunen i fylket med størst gebyr har 2,5 ganger høyere gebyr enn Moss, altså nærmere 10 000 kr i året.

I vårt utkast til tillatelse ble det gitt to års utsatt frist til 2028 for å klare kravet om 70 % reduksjon av nitrogen. Meningen her var å gi MOVAR IKS en mulighet til å gjøre en større kost/nytte vurdering av nitrogenrensekravet. MOVAR IKS skriver i sin uttalelse til utkast av tillatelse at;

«For alle praktiske formål vil derfor planlegging og utbygging frem til 01.01.2026 måtte inkludere løsninger som også vil ivaretar nitrogenrensing. Dvs. FM's åpning for å vente 2 år med nitrogenfjerning vil ikke ha noen effekt i hva MOVAR må bygge.»

Med grunnlag i denne uttalelsen fra MOVAR IKS har vi derfor endret frist for innføring av nitrogenrensing slik at den sammenfaller med øvrige frister.

Når det gjelder utslipp av klimagasser er ikke dette noe MOVAR IKS har søkt om utslipp av, og som derfor heller ikke var en del av vår vurdering. Etter innspill fra MOVAR IKS har vi nå i henhold til den nasjonale malen tatt inn et eget punkt om klimagasser i tillatelsen, punkt 4.3 Utslipp av klimagasser.

Utslipp til Mossesundet

Det er positivt at avløpsvannet fra Kambo RA blir overført til Fuglevik RA. Dette lå også til grunn da Statsforvalteren ga MOVAR IKS utsatt frist for innføring av sekundærrensing ved Fuglevik RA. Resipienten til Fuglevik RA er bedre enn resipienten til Kambo RA. Kambo RA har utslipp i til Mossesundet og Trolldalsbekken, som er en mindre egnet resipient enn ved Fuglevik. Miljøtilstanden i Mossesundet er ikke god, og det er her nødvendig med tiltak for at miljømålet om god økologisk tilstand etter vannforskriften skal kunne nås.

Tilstanden i Mossesundet-ytre (Vannforekomst ID 0101020400-3-C) er i dag moderat. Kjemisk tilstand er dårlig.

MOVAR IKS har søkt om pumpestasjon med nødoverløp på Kambo. MOVAR IKS har estimert at rundt 1 % avløpsvannet til denne pumpestasjonen vil gå i overløp på Kambo. Et nødoverløp skal ikke fungere som driftsoverløp for renseanlegg, og alle overløp skal registreres som avvik. Statsforvalteren har ikke anledning til å kreve at alle nødoverløp på ledningsnett skal kunne medregnes i rensegraden til renseanlegget. I slike tilfeller skal overløp på ledningsnett heller medregnes i ledningsnettets virkningsgrad.

MOVAR IKS drifter i dag svært lite ledningsnett og det er dermed ikke hensiktsmessig å snakke om ledningsnettets virkningsgrad. Statsforvalterens vurdering er at det ikke kan tillates et økt utslipp av urensset avløpsvann, slik MOVAR IKS har søkt om på Kambo og avslår bruk av pumpestasjon ved Kambo som nødoverløp. Overløpet på Kambo vil imidlertid være direkte knyttet til Fuglevik og kunne fungere som driftsoverløp i perioder der avløpsanlegget er særlig belastet. Slike driftsoverløp for renseanlegg er også kjent fra andre IKS-er i vår region. Statsforvalteren vurderer derfor at for å hindre at mengden avløpsvann i overløp øker til 10 947 m³ i året, slik MOVAR IKS har søkt om, skal alle utslipp fra Kambo pumpestasjon defineres som driftsoverløp og medregnes i Fuglevik renseanleggs rensegrad. Dette skal hindre unødvendige utslipp til Mossesundet.

Øvrige rensekrav

MOVAR IKS har søkt om forurensningsforskriftens minstekrav til rensing av avløpsvann. Samtidig er det lagt opp til en betydelig befolkningsvekst. Dette vil medføre at fremtidige utslipp til Ytre Oslofjord bli langt større enn i dag. For fosfor er det estimert at utslippet vil øke fra 2 566 kg (totalt utslipp fra Kambo og Fuglevik til sammen i 2019) til 4 359 kg i 2056 (totalt utslipp på Fuglevik inkludert overløp på Kambo).

Tabell 2 Totalt målt utslipp oppgitt i kg/år i 2019 og forventet utslipp i 2056 med omsøkt rensegrad ved Fuglevik RA og Kambo RA

	BOF₅ 2019	BOF₅ 2056	KOF_{CR} 2019	KOF_{CR} 2056	Tot-P 2019	Tot-P 2056	Tot-N 2019	Tot-N 2056
Kambo RA	90 155	1 662	241 265	6 410	621	64	81 030	831
Fuglevik RA	366 825	616 914	713 210	1 149 920	1 935	4 359	177 755	318 024
Totalt	456 980	618 576	954 475	1 156 330	2 556	4 422	258 785	318 855

Oslofjorden er et sårbart område og er påvirket av et sterkt befolkningspress. Økologisk tilstand i resipienten til Fuglevik RA, Midtre Oslofjord Øst (Vannforekomst ID 0101020200-1-C), er i dag moderat (vann-nett 23.02.2021). Kjemisk tilstand er satt som dårlig. Målet etter vannforskriften er god kjemisk og økologisk tilstand. I tillegg er sjøområdene rundt Moss mye brukte rekreasjonsområder.

Det er ikke gjort nye undersøkelser i resipienten ved Fuglevik, men søknaden viser til undersøkelser gjort i regi av NIVA/Havforskningsinstituttet i 2016, årsrapport for 2015 og NIVA-undersøkelse i 2012. Undersøkelsene viser at tilstanden for tot-P er svært god sommerstid, og moderat på vinteren. Tilstanden i bunnsedimentene som ble undersøkt i 2012, viste moderat tilstand ved 300 m og god tilstand på 100 meter. I MOVAR IKS sin uttalelse til utkast til tillatelse er det vist til at resipienten lokalt kan oppnå bedre tilstand dersom man flytter utløpet fra renseanlegget. Statsforvalteren legger til grunn at MOVAR IKS gjennomfører alle hensiktsmessige forebyggende tiltak mot forurensning ved å ta i bruk de beste tilgjengelige teknikker, jf. vedlegg II i forurensningsforskriften kapittel 36.

Ettersom tilstanden i resipient er moderat vinterstid på grunn av fosfor, tyder dette på at det å øke utslippene av fosfor vesentlig vil ha en videre negativ konsekvens for resipienten lokalt. Det vil også

kunne påvirke Oslofjorden som helhet negativt. MOVAR IKS har søkt om å øke utslippet av fosfor fra 1 935 kg i 2019 til 4 359 kg i 2056. Statsforvalteren ser derfor behov for å stille strengere rensekrav til fosfor enn det MOVAR IKS har søkt om for å sørge for at utslippene til resipienten ikke øker vesentlig frem mot 2056. Selv om rensegraden i 2056 bedres fra 90 til 93 %, vil utslippene av fosfor øke med opp mot 766 kg sammenlignet med utslippet i 2019, forutsatt forventet vekst. Dette er ikke positivt med tanke på at resipienten vinterstid har moderat tilstand på grunn av fosfor. Det er derfor stilt strengere krav til overvåking av resipient, for å følge denne utviklingen frem mot 2056.

Norge er forpliktet etter EUs avløpsdirektiv (1991/271/EØF og 1998/15/EØF) til å redusere utslippene til kystvann og havområdene i EØS-området. Et av tiltakene er krav om sekundærrensing. I Norge har vi også krav til all industri, om at beste tilgjengelig teknikk skal benyttes (BAT). Med beste tilgjengelige teknikker menes det mest effektive og avanserte trinn i utviklingen av virksomhetsformer og deres driftsmetoder. Dette er et uttrykk for om en teknikk i prinsippet er praktisk egnet som grunnlag for utslippsgrenseverdier og andre vilkår i tillatelsen, med sikte på å forebygge og, dersom det ikke er mulig, generelt begrense utslippene og innvirkningen på miljøet som helhet.

MOVAR IKS har i sin uttalelse til utkast til tillatelse kommentert bruken av «beste tilgjengelige teknologi» i punkt 3.1.1. MOVAR IKS mener at et slikt krav kan reise tolkningstvil om Statsforvalteren oppstiller et strengere krav enn forurensningsforskriften § 14-5. Den delen av første avsnitt som omhandler beste tilgjengelige teknologi er lik som den i tillatelsen fra 2008. Denne har vi latt stå uforandret. Det siste avsnittet har vi endret slik at det er i tråd med den nasjonale avløpsmalen til Miljødirektoratet.

Ut ifra BAT er det å forvente at et nytt og moderne renseanlegg vil klare minimum 93 % rensegrad for fosfor, i tillegg til minst 80 % rensing av BOF_5 eller 25 mg/l og 85 % rensegrad av KOF_{CR} eller 125 O_2 mg/l. Andre anlegg i vår region har i dag strengere krav enn dette, i tillegg til krav om nitrogenfjerning.

Tabell 3 Totalt målt utslipp, oppgitt i kg/år, i 2019 og forventet utslipp i 2056 med vilkår gitt i denne tillatelsen (80 % rensegrad for BOF_5 , 85 % for KOF_{CR} , 93 % for fosfor og 70 % for nitrogen)

	BOF₅ 2019	BOF₅ 2056	KOF_{CR} 2019	KOF_{CR} 2056	Tot-P 2019	Tot-P 2056	Tot-N 2019	Tot-N 2056
Kambo RA	90 155	0	241 265	0	621	0	81 030	0
Fuglevik RA	366 825	420 188	713 210	706 549	1 935	3 322	177 755	126 047
Totalt	456 980	420 188	954 475	706 549	2 556	3 322	258 785	126 047

Årlige utslipp

MOVAR IKS skriver i sin uttalelse til utkast av tillatelse at det er ikke er mulig å forstå behovet for maksimale mengder, så lenge anslått mengde ikke avviker vesentlig fra reell utslippsmengde. Dette vil etter MOVAR IKS sin mening vanskeliggjøre hensiktsmessig logistikk.

MOVAR IKS opplyser i søknaden om at det ikke er planlagt nye utbygginger eller påslipp fra industri til nye Fuglevik RA som kan medføre endringer i avløpsvannets karakter eller størrelse. For å unngå usikkerhet rundt hva forventet utslipp i 2056 var estimert til å være da tillatelsen ble gitt, har Statsforvalteren ved utarbeidelse av vilkår i denne tillatelsen derfor valgt å ta med estimert utslipp forutsatt maksimal utbygging. På denne måten sikrer vi at det ikke i fremtiden er langt større utslipp, selv om renseanlegget klarer sine prosentvise rensekrav, som følge av at avløpsvannet karakter er endret.

Påslipp

Punktet om påslipp er fjernet etter ønske fra MOVAR IKS, jf. tidligere vurdering om risikovurdering. Det samme er punktet om risikoklassifisering av overløp.

Øvrige punkter under 3 er endret fra utkastet for å harmonisere med malen til Miljødirektoratet.

Utslipp til luft

Under utslipp til luft er deler av vilkårene endret for å være lik vilkårene i avløpsmalen til Miljødirektoratet. Vilkår om klimagassutslipp er også inkludert med bakgrunn i innspill til utkast til tillatelse fra MOVAR IKS.

Avfall og avløpsslam

MOVAR IKS har ikke søkt om behandling og mellomlagring av avløpsslam. Dersom MOVAR IKS skal ha et slambehandlingsanlegg på Fuglevik som ikke er i overenstemmelse med bestemmelsene i 9.2 og rammene i 1.1, må dette vurderes i egen søknad. Vilkårene i 9.2 er endret noe fra utkastet for å være i overenstemmelse med den nasjonale avløpsmalen. I punkt 1.1 er det også tatt med mottak av septikslam fra tettbebyggelsen.

Rapportering

Kommunen plikter å ha kontroll på sitt utslipp, og skal rapportere årlig til Statsforvalteren som forurensningsmyndighet. Kravet ligger i tillatelsen punkt 12. I tillegg til egenkontrollrapportering via Altinn skal MOVAR IKS også rapportere i eget skjema for årsrapport. Skjema for årsrapport finnes på Statsforvalteren sin hjemmeside (se henvisning i tillatelsen). Årsrapport skal sendes inn som vedlegg til egenkontrollrapportering via Altinn.

Statsforvalteren vil følge opp overholdelse av krav satt i tillatelsen gjennom tilbakemelding på egenkontrollrapport, årsrapport og tilsyn.

Konsekvenser for naturmiljøet

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Vi har vurdert kommunens avløpsutslipp etter naturmangfoldloven. Vi har foretatt søk i naturbase, gjennomført 14.09.2020. Utslippspunktet fra Fuglevik RA ligger rundt en kilometer sør for Revlingen naturreservat. Reservatet omfatter de to holmene Store og Lille Revlingen. Formålet med naturreservatet er å bevare en tilnærmet urørt holme, samt tilgrensende sjøområder, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Området er egenartet ved å ha særlig verdi som hekkeområde for sjøfugl, og har geologiske verdier. Revlingen har vært kjent for å ha Østfolds største bestand av hekkende fiskemåker.

Kystlinjen ved Fuglevik er registrert som en viktig marin naturtype, bløtbunnsområde i strandsonen som utgjør mer enn 50 000 m², men mindre enn 500 000 m².

Vi har vurdert at utvidelsen av Fuglevik renseanlegg, med vilkårene gitt i denne tillatelsen, ikke vil komme i konflikt med naturreservatet. Så lenge MOVAR IKS overholder vilkår gitt i denne tillatelsen, vurderer vi at utslippene heller ikke vil påvirke bløtbunnsområdene ved Fuglevik.

Vi anser at § 9 om føre var prinsippet blir ivaretatt gjennom vilkår stilt i tillatelsen. MOVAR IKS plikter likevel å holde seg oppdatert på avløpsteknologi, og benytte de mest miljømessige best tilgjengelige teknikker som gjelder for denne type virksomhet.

Når det gjelder § 10 i loven om samlet belastning anser vi at bestemmelsen er sikret gjennom de vilkår vi har satt til renseanlegget og krav til tiltaksplaner for å optimalisere anlegget. Likeledes § 11 om kostnader og § 12 om miljøteknikk er avklart gjennom de vilkårene som er fastsatt i tillatelsen.

Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter MOVAR IKS å redusere utslippene så langt som mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av forurensningskomponenter som det ikke er fastsatt grenseverdier for gjennom særskilte vilkår.

Vurdering etter vannforskriften

Utslipet til Fuglevik RA er til Midtre Oslofjord - Øst (Vann-Nett ID 0101020200-1-C). Vannforekomst har i dag moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand (vann-nett 23.02.2021).

Vannforskriften § 4 bestemmer at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand». Vannforekomsten er vurdert til «ingen risiko» for å ikke nå miljømålene. Det er dermed forutsatt at vannforekomsten vil klare miljømålet om god økologisk og kjemisk tilstand med dagens belastning. Tilstanden er i dag satt til moderat økologisk tilstand og Statsforvalteren mener derfor at belastningen på resipienten ikke kan økes. Dersom utslippene øker, vil dette utgjøre en vesentlig risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomst.

I henhold til § 12 i vannforskriften kan ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 - § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes; nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannforekomst, eller ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.

MOVAR IKS har søkt om forskriftens minstekrav til rensing av avløpsvann. MOVAR IKS søker også om en økning i fremtidig belastning inn til renseanlegget som en konsekvens av forventet befolkningsvekst frem mot 2056. Siden MOVAR IKS ikke har søkt om bedre rensing for fosfor og nitrogen enn dagens krav, vil en befolkningsvekst ha medført langt større utslipp etter hvert som belastningen inn til renseanlegget øker. Resipienten tåler etter vår vurdering ikke en slik økning i utslipp og bedre rensing er økonomisk og teknisk mulig. Statsforvalteren har derfor stilt strengere krav til rensing for alle parametere sammenlignet med det MOVAR IKS har søkt om. Rensekravene sikrer at tettbebyggelse Moss kan ha en ønsket befolkningsvekst uten at dette medfører vesentlig større utslipp. Siden utslippene ikke endres vesentlig er det heller ikke fare for at miljømålene i § 4 - § 6 ikke nås. Vi er derfor av den oppfatning at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse.

Samfunnsmessige hensyn

Nye Fuglevik RA skal ligge på samme tomt som dagens anlegg, gårds- og bruksnummer 187/191 i Moss kommune. Det er registrert et kulturminne av Østfold fylkeskommune på søndre del av tomten hvor vernestatus står som uavklart. Utbygningsplanene for nye Fuglevik renseanlegg inkluderer ikke søndre del av tomten og vil derfor ikke komme i konflikt med kulturminnet. Området anlegget ligger i er regulert for interkommunalt avløpsanlegg med tilhørende anlegg inklusive reservearealer. MOVAR IKS skriver i søknaden at det tas sikte på å få plassert hele det nye anlegget innenfor byggearealet for renseanlegget og at eventuelle endringer vil tas som egen sak mot

reguleringsmyndighetene. Statsforvalteren gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare er gyldig dersom virksomheten er i tråd med gjeldende plan.

Ved skifte av anleggseier

Dersom anleggseierskap skal overdras til kommuner eller annen ny eier, skal dette meddeles Statsforvalteren som forurensningsmyndighet. Den ansvarlige enheten i tillatelsen vil bli endret i henhold til ny eier.

Konklusjon

Statsforvalteren gir MOVAR IKS tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann på særskilte vilkår.

Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever. Tabellen viser til vilkårpunkter i tillatelsen.

Tabell 4 Oversikt over vilkårpunkter med frister i tillatelsen

Referanse til vilkårpunkter	Tiltakstyper	Frister
2.6 Internkontroll	Holde internkontrollen oppdatert	Årlig gjennomgang og oppdatering ved endringer
2.6.1 Miljøriskovurdering	Krav til klimatilpasset miljørisikovurdering	Løpende gjennomgang av at miljørisikovurderingen er dekkende for krav i gjeldende tillatelse
3.2 Dimensjonering og overføring	Oppgradering av Fuglevik RA slik at anlegget er dimensjonert frem til 2056 og overføring fra Kambo RA	Sende Statsforvalteren bekreftelse innen 01.03.2026
3.2.2 Grenseverdier for utslipp	Krav til utslipp og prøvetaking	Løpende oppfølging
Skjerpning av renskrav for fosfor	Minst 93%- årlig middelvei av total fosfor (tot.P)	01.01.2026
Skjerpning av renskrav for BOF5	Minst 80 % eller 25 mg/l	01.01.2026
Skjerpning av renskrav for KOFCR	Minst 85 % eller 125 mg/l	01.01.2026
Skjerpning av renskrav for nitrogen	Minst 70 %- årlig middelvei av total nitrogen (tot.N)	01.01.2026
10.3 Etablering av beredskap	Krav til oppdatert beredskapsplan	Løpende oppfølging
11. Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåking	Krav til måleprogram og overvåking	1. mars året etter undersøkelse

13. Rapportering	Rapportere avløpsdata via Altinn og rapportering til Statsforvalteren (årsrapport)	mars hvert år
------------------	--	---------------

Utsatt frist i fremdriftsplanen

I vårt vedtak om utsatt frist for innføring av sekundærrensing på Fuglevik RA, ble det 08.02.2018 varslet tvangsmulkt for frister i en gjennomføringsplan. I planen er det frist om innsending av ferdig forprosjekt for nytt FRA og ledningsanlegg til Statsforvalteren innen 01.03.2021. MOVAR IKS søkte første gang om utsatt frist 28.07.2020. Begrunnelsen for søknad om utsatt frist var Statsforvalterens lange saksbehandlingstid for tillatelse etter forurensningsloven. MOVAR IKS søker om utsatt frist med minimum 6 måneders arbeidstid fra utslippstillatelsen foreligger.

Statsforvalteren gir med dette forlenget frist for innsending av ferdig forprosjekt for nytt FRA og ledningsanlegg til 01.11.2021.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir MOVAR IKS tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Moss tettbebyggelse tilknyttet Fuglevik renseanlegg. Dette inkluderer vilkår for drift av det totale avløpssystemet knyttet til utslipp fra tettbebyggelsen.

Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 og forurensningsforskriften kapittel 14 Krav til utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelse § 14-4. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og erstatter tillatelse gitt av Statsforvalteren den 27.02.2008 (sist endret 02.02.2018) i sin helhet. Statsforvalteren trekker derfor tilbake tillatelsen datert 27.02.2008 med hjemmel i forurensningsloven § 18 tredje ledd.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr dato 29.06.2020. Vi varslet sats 2 som i 2020 utgjorde kr 233 100,- for behandling av søknaden.

Statsforvalteren vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 2 fra 2020 kommer til anvendelse i denne saken. Virksomhet skal betale kr 233 100,- for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstilling av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtakene, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Hilde S. Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernnavdelingen

Marte Rosnes
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Moss tettbebyggelse ved Fuglevik renseanlegg

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jfr. § 16, § 22 og § 40, samt forskrift av 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 14-4.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 26.02.2020, kunnskap hentet fra Vann- nett og naturbase, samt annen oppdatert statusbeskrivelse av avløps- og resipientforhold i Ytre Oslofjord fremkommet under behandling av søknaden.

Tillatelsen omfatter både generelle bestemmelser om avløp i forurensningsforskriften kapittel 11, minimumskravene i forurensningsforskriften kap. 14 og andre krav fastsatt av Statsforvalteren som forurensningsmyndighet etter forurensningsloven og forurensningsforskriften.

Virksomhetsdata

Ansvarlig enhet	MOVAR IKS
Postadresse	Kjellerødveien 30, Huggenes, 1580 Rygge
E-postadresse	movar@movar.no
Org. nummer (bedrift)	959 272 204
NACE-kode og bransje	37.000 Oppsamling og behandling av avløpsvann

Forurensningsmyndighetens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2021.0188.T	3002.0153.01

Tillatelse første gang gitt: 25.02.2021	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef		Marte K. Rosnes seniorrådgiver

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
00			

Innhold

Endringslogg	1
1 Rammer for tillatelsen	4
1.1 Omfang.....	4
1.2 Ledningsnett i tettbebyggelsen og samordning.....	4
2 Generelle vilkår	5
2.1 Utslippsbegrensninger.....	5
2.2 Plikt til å overholde grenseverdier	5
2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	5
2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold	5
2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare	5
2.6 Plikt til internkontroll	6
2.6.1 Krav om miljørisikovurdering	6
2.7 Krav til langsiktig planlegging.....	7
2.8 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning.....	7
3 Utslipp til vann	7
3.1 Krav til avløpsnett.....	7
3.1.1 Generelt.....	7
3.1.2 Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnettet.....	8
3.1.3 Krav til utslipp via overløp.....	8
3.1.4 Tiltaksplan for fornyelse av ledningsnett og kummer	8
3.2 Krav til rensing av avløpsvann	8
3.2.1 Generelt.....	9
3.2.2 Grenseverdier for utslipp	9
3.2.3 Utslippspunkt fra renseanlegg	10
4 Utslipp til luft.....	10
4.1 Generelt.....	10
4.2 Lukt fra punktkilder.....	11
4.3 Utslipp av klimagasser	11
5 Forurenset grunn og forurensete sedimenter	11
6 Substitusjon av kjemikalier og råstoffer	11

7	Støy	12
8	Energi	12
8.1	Energistyringssystem	12
8.2	Utnyttelse av overskuddsenergi	13
9	Avfall og avløpsslam	13
9.1	Generelle krav til avfall	13
9.2	Håndtering av avløpsslam	13
10	Akutt forurensning - forebyggende tiltak, varsling og beredskap	13
10.1	Forebyggende tiltak	13
10.2	Beredskapsanalyse	14
10.3	Beredskapsplan	14
10.4	Beredskapsetablering	14
10.5	Øving av beredskap	14
10.6	Varsling av akutt forurensning	14
11	Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåking	15
11.1	Krav om måleprogram	15
11.2	Overvåking etter forurensningsforskriften	15
11.3	Overvåking etter vannforskriften	16
11.4	Rapportering av overvåkingsresultater	16
11.5	Registrering i vannmiljø	16
12	Krav til rapportering	17
12.1	Årlig egenkontrollrapportering	17
12.2	Årsrapport	17
13	Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg	17
14	Tilsyn	18
	Vedlegg 1:	19
	Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen	19
	Vedlegg 2:	22
	Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1	22

1 Rammer for tillatelsen

1.1 Omfang

Tillatelsen gjelder all transport, behandling og utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelse Moss ved Fuglevik renseanlegg, dagens hovedledning inn til Fuglevik RA, ny hovedledning fra Kambo RA til Fuglevik RA og pumpestasjon med overløp til Mossesundet ved eksisterende Kambo RA. Tillatelsen gjelder også mottak av septikslam fra tettbebyggelse 01-014 Moss. Renseanlegg, ledningsnett og pumpestasjon omfattet av denne tillatelsen refereres heretter til som det totale avløpssystemet. Tillatelsen omfatter utslipp fra samlet tilført avløpsmengde tilsvarende inntil 192 000 personekvivalenter (pe BOF₅) målt i maksuke. Dersom tettbebyggelsens tilførte avløpsmengde målt i maksuke er større enn 192 000 pe skal Statsforvalteren varsles, og MOVAR IKS må søke om endret tillatelse i henhold til faktisk belastning.

Alle tettbebyggelser som er tilknyttet Fuglevik renseanlegg, også tettbebyggelser i andre kommuner, regnes som en tettbebyggelse i henhold til forurensningsforskriften kapittel 11, § 11-3 bokstav k, andre ledd.

Avløp fra deler av tettbebyggelsen 01-014-Moss føres i dag til Kambo renseanlegg. Fra 01.03.2026 skal avløp overføres fra Kambo renseanlegg til Fuglevik renseanlegg, og Kambo renseanlegg skal legges ned. Når Kambo RA blir langt ned, omfatter tillatelsen også alt avløpsvann fra tettbebyggelse 01-014 Moss som i dag går til Kambo RA.

MOVAR IKS skal til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon og oversikt over utbygginger og tilkoblinger som kan medføre endring av tettbebyggelsen tilknyttet Fuglevik renseanlegg. Dette innebærer oversikt over tettbebyggelsens samlede utbredelse (areal) og størrelse (pe beregnet BOF₅ etter NS 9426). Ved utbygging av kommunenes infrastruktur eller andre vesentlige utvidelse som medfører endringer i tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens utbredelse og størrelse oppdateres. MOVAR IKS plikter å sørge for at det er samsvar mellom rensekapasitet og størrelsen på potensielt utslipp (BOF₅ pe) av avløpsvann i maksuke fra tettbebyggelsen før slike endringer som nevnt over realiseres.

MOVAR IKS må på forhånd avklare med Statsforvalteren dersom det er ønske om å foreta endringer i driftsforhold, utslipp med mer, som kan ha miljømessig betydning og som ikke er i samsvar med opplysninger som er gitt i søknaden eller under saksbehandlingen. Dette inkluderer tilkoblinger av flere tettbebyggelser ut over tettbebyggelsene 01-014-Moss, eller andre større tilkoblinger.

Samarbeid om håndtering av avløpsvann mellom MOVAR IKS og alle kommunene innenfor tettbebyggelse Moss forutsettes formalisert gjennom privatrettslige avtaler.

1.2 Ledningsnett i tettbebyggelsen og samordning

MOVAR IKS sin del av ledningsnett, overføringsledninger og pumpestasjoner må ses i sammenheng med påslipp fra alle kommuner i tettbebyggelsen. Innlekking av fremmedvann eller

andre tekniske svakheter på ledningsanlegg i kommunene påvirker MOVAR IKS sitt avløpssystem og utslipp. Vi forutsetter derfor at miljørisikovurderingen og tiltaksprioriteringer i MOVAR IKS er samordnet med miljørisikovurderinger og prioriteringer i alle kommuner i tettbebyggelsen. Det må dokumenteres årlig oppdatering av samordnet miljørisikovurdering. Dersom partene i det interkommunale samarbeidet ikke selv har pekt ut den ansvarlige for at internkontrollaktivitetene blir tilstrekkelig samordnet, skal MOVAR påse slik samordning.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra MOVAR IKS sin virksomhet som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i tillatelsen.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra det totale avløpssystemet, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser plikter MOVAR IKS å redusere utslipp så langt det er mulig uten urimelige kostnader.

Det totale avløpssystemet skal drives, vedlikeholdes og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og ytelse opprettholdes til enhver tid og er stabil til tross for variasjoner i belastning og klimaforhold.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal MOVAR IKS sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter MOVAR IKS å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

MOVAR IKS skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Med forurensningsmessig betydning menes

unormale tilførsler av forurensninger til renseanlegget som kan få konsekvenser for overholdelse av utslippskrav eller slamhåndtering. Akutt forurensning skal i tillegg varsles, jf. krav fastsatt i kapittel 10 i denne tillatelsen.

2.6 Plikt til internkontroll

MOVAR IKS plikter å etablere internkontroll for sin avløpsvirksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven² og relevante forskrifter til disse lovene. MOVAR IKS plikter å holde internkontrollen oppdatert.

MOVAR IKS plikter, som en del av internkontrollen, å til enhver tid ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold knyttet til avløpsvirksomheten.

2.6.1 Krav om miljørisikovurdering

MOVAR IKS skal ha en oppdatert skriftlig klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet som denne tillatelsen omfatter. Dette innebærer en kritisk gjennomgang av forhold knyttet til avløpssystemet som kan forårsake utilsiktede forurensningsutslipp/farer for forurensning. Både konsekvensreducerende og sannsynlighetsreducerende tiltak skal vurderes.

Miljørisikovurderingen skal som et minimum legge vekt på :

- Kritiske punkter på ledningsanlegg
- Kritiske punkter i renseanlegg
- Utslipp til sårbare resipienter
- Utslipp av farlige stoffer
- Områder med mulige brukerkonflikter
- Hvordan det totale avløpssystemet blir påvirket av klimaendringer
- Angi risiko og risikoreducerende tiltak i prioritert rekkefølge
- Vannforskriftens § 4 og mål om god kjemisk og økologisk tilstand

På grunnlag av utførte risikoanalyser og fastsatte akseptable risikonivåer for skadelige hendelser som følge av utslipp, må det planlegges og gjennomføres tiltak for å overholde akseptabelt risikonivå. Hvert tiltak skal være knyttet til en ansvarlig person/stilling, og tiltaket skal ha en frist for gjennomføring.

Miljørisikovurderinger og tilhørende tiltaksplaner skal evalueres minst 1 gang per år og skal oppdateres etter hvert som tiltak er gjennomført og kunnskapsgrunnlaget endrer seg. Evalueringen skal dokumenteres skriftlig. Miljørisikovurderinger skal oppdateres ved endrede risikoforhold, og skal oppdateres etter hvert som tiltak er gjennomført og om kunnskapsgrunnlaget endrer seg. Evalueringen skal dokumenteres skriftlig. Det skal foreligge en skriftlig rutine for gjennomføring av miljørisikovurderinger, herunder kriterier for oppdatering.

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

² L11.06.1976 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

Miljørisikovurderingen skal legge grunnlaget for den overordnede avløpsplanen og beredskapsplanen (se punkt 2.7 og punkt 10.1).

2.7 Krav til langsiktig planlegging

MOVAR IKS skal sørge for å sette av tilstrekkelig med ressurser, både økonomiske og personressurser, for gjennomføring av planlagte tiltak som kreves for å følge opp kravene i denne tillatelsen over tid. Hvordan MOVAR IKS skal løse dette i praksis, skal kunne dokumenteres overfor Statsforvalteren i Oslo og Viken ved forespørsel.

MOVAR IKS skal på bakgrunn av en årlig vurdering av hvordan kravene i denne tillatelsen og i forurensningsforskriften kap. 14 er fulgt opp, vurdere behov for nye tiltak og endringer i prioriteringene.

En skriftlig oppsummering av denne årlige vurderingen skal vedlegges MOVAR IKS sin egenkontrollrapportering, jf. vilkår 12.2.

2.8 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning

MOVAR IKS skal ha kjennskap til og kunne dokumentere skriftlig i hvilke grad det totale avløpssystemet påvirker eller kan påvirke vannforekomster, sårbare naturtyper eller områder som brukes av sårbare arter.

Det må utvises særlig aktsomhet ved planlegging av nye ledningstraseer og ved graving eller andre aktiviteter som kan påvirke naturmangfoldet. Kommunen må gjøre seg kjent med aktuelle bestemmelser som kan gjelde for slik aktivitet.

3 Utslipp til vann

3.1 Krav til avløpsnett

3.1.1 Generelt

Avløpsnett, herunder rørledning-, tunnel- og pumpesystemer for transport av avløpsvann, med tilhørende kummer skal, uten at det medfører uforholdsmessige store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelig teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til:

- avløpsvannets mengde og egenskaper,
- forebygging av lekkasjer og
- begrensnig av forurensning av resipienten som følge av overløp

Statsforvalteren legger til grunn at MOVAR IKS gjennomfører alle hensiktsmessige og forebyggende tiltak mot forurensning. Det forventes at MOVAR IKS tar utgangspunkt i den teknologi som ut i fra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater, jf. forurensningsloven § 2.

3.1.2 Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett

MOVAR IKS skal bidra inn i arbeidet med alle kommunene i tettbebyggelsen i deres arbeid med å lage en plan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres ledningsnett. Dette arbeidet skal inkludere en plan for trinnvis separering av avløpsnett for overvann og sanitært avløpsvann.

Gjennomføringen av tiltak for å redusere tilførsler av overvann og annet fremmedvann til avløpsnett må ses på som første trinn i tiltak for å bedre renseløsningen for avløpsvann.

3.1.3 Krav til utslipp via overløp

MOVAR IKS skal ha oversikt over alle utslipp av urensset avløpsvann via overløp til resipient fra det totale avløpssystemet.

Utslipp via overløp skal ikke føre til forsøpling.

MOVAR IKS skal som del av deres helhetlige handlingsplan for avløpsområdet, lage en plan for å redusere driftsoverløp og vurdere muligheter for å lage fordrøyningsbasseng eller andre avbøtende tiltak, jf. pkt. 2.7. Det skal særlig tas hensyn til behovet for å redusere utslipp til sårbare resipienter og resipienter brukt til bading m.m. hvor utslippene kan representere en miljø- eller helsefare.

Driftstid for alle overløp skal registreres og utslippsmengde skal kunne beregnes. Dette skal inngå i årsrapporteringen til Miljødirektoratet jf. vilkår 12.

Alle utslipp via nødoverløp skal registreres særskilt og håndteres som en avvikssituasjon. Både driftstid og utslippsmengde skal kunne beregnes. MOVAR IKS skal ha et overvåkings- og beredskapssystem som sikrer at nødoverløp straks oppdages og utbedres innen 24 timer. Rutiner for dette skal framgå av MOVAR IKS sine internkontrollrutiner og beredskapstiltak.

Planlagt stans i pumpestasjoner skal i utgangspunktet ikke gi overløpsdrift. I de tilfeller dette likevel kan bli nødvendig skal Statsforvalteren i Oslo og Viken varsles i god tid på forhånd.

3.1.4 Tiltaksplan for fornyelse av ledningsnett og kummer

For den delen av avløpsnett med kummer som MOVAR IKS drifter, skal det utarbeides en tiltaksplan for fornyelse. Tiltaksplanen skal vise det årlige, gjennomsnittlige behovet for fornyelse av spillvannsførende ledningsnett, og hvilke kriterier som er lagt til grunn for fornyelse. Fornyelsesprogrammet skal være sammenhengende og skal minst omfatte de neste 5 årene.

MOVAR IKS skal bidra inn i arbeidet med å oppdatere kommunene i tettbebyggelsen sine ledningsnettdatabaser.

3.2 Krav til rensing av avløpsvann

Fuglevik renseanlegg har krav om innføring av sekundærrensing innen 01.01.2026.

Kambo renseanlegg skal legges ned og overføres til Fuglevik renseanlegg innen 01.03.2026.

3.2.1 Generelt

Alt avløpsvann som er medregnet i tettbebyggelsens utslippsstørrelse, skal oppfylle samme minimumskrav til rensing, jf. tabell 1, uavhengig av renseanleggenes dimensjonerende kapasitet og teknologi. Dette gjelder også for private avløpsanlegg over 50 pe som ikke er tilknyttet kommunalt avløpsnett. Kontrollkravene skal imidlertid være tilpasset det enkelte renseanlegg. I tillegg kan det enkelte renseanlegg ha tilleggskrav eller skjerpene krav satt av hensyn til resipienten og bruken av denne, jf. vilkår 3.2.2.

Det skal settes av areal til eventuell utvidelse som følge av framtidige nye rensekrav eller behov for økt kapasitet.

3.2.2 Grenseverdier for utslipp

Kontrollparameter og grenseverdier for de kontrollparametere dette gjelder, samt minimum antall kontrollprøver og midlingstid, er satt i tabellen under. Overløp på renseanlegget og nødoverløpet på Kambo er inkludert i rensekravene. Prøver av KOF og BOF₅ må minst etterkomme enten krav til konsentrasjon eller renseeffekt.

Tabell 1 Fuglevik renseanlegg: Kontrollparameter, krav til renseeffekt og metode

Kontrollparameter	Krav	Antall prøver	Maksimalt årlig utslipp inkludert overløp
Total fosfor (tot.P)	Minst 93% -årlig middelvei fra 01.01.2026 Minst 90% -årlig middelvei til ferdigstilling av nytt renseanlegg	24 ukeblandprøver per år	3 322 kg fra 01.01.2026 Dagens nivå til ferdigstilling av nytt renseanlegg
Biologisk oksygenforbruk (BOF₅)	Minst 80% eller 25 mg/l fra 01.01.2026 Dagens nivå av rensing skal opprettholdes frem til ferdigstilling av nytt renseanlegg	21 av 24 døgnblandprøver må overholde krav	420 188 kg fra 01.01.2026 Dagens nivå til ferdigstilling av nytt renseanlegg
Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{cr})	Minst 85% eller 125 mg/l fra 01.01.2026 Dagens nivå av rensing skal opprettholdes frem til ferdigstilling av nytt renseanlegg	21 av 24 døgnblandprøver må overholde krav	706 549 kg fra 01.01.2026 Dagens nivå til ferdigstilling av nytt renseanlegg
Tungmetaller	Utløpsmengder og konsentrasjoner av: As, Cr, Cu, Ni, Zn, Pb, Cd og Hg	6 inn- og utløpsprøver per år	

Organiske miljøgifter	Etter forurensningsforskriften § 11, kap.11, tabell 2.1.2	3 inn- og utløpsprøver per år	
Nitrogen	Minst 70 %-årlig middelvei fra 01.01.2026. Dagens nivå av rensing skal opprettholdes frem til 01.01.2026		126 047 kg fra 01.01.2026 Dagens nivå til ferdigstilling av nytt renseanlegg

3.2.3 Utslippspunkt fra renseanlegg

Renset avløpsvann skal føres ut i resipient på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig, og slik at brukerinteresser ikke påvirkes.

Utlegging av utslippsledning eller lignende tiltak som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i kommunens sjøområde, krever tillatelse av den kommune der tiltaket skal settes i verk, jf. havne- og farvannsloven³.

Tabell 2 Utslippspunkt for Fuglevik renseanlegg

Utslippspunktets navn/beskrivelse	Koordinat øst (UTM sone 33)	Koordinater nord (UTM sone 33)
Utslippspunkt Fuglevik	241759	6491025

Tabell 3 Utslippspunkt for Kambo nødoverløp

Utslippspunktets navn/beskrivelse	Koordinat øst (UTM sone 33)	Koordinater nord (UTM sone 33)
Utslippspunkt Kambo	255668	6600920

4 Utslipp til luft

4.1 Generelt

Lukt skal være en driftsparameter for MOVAR IKS sin samlede virksomhet. Dette for å sikre at lukt fra pumpestasjoner, overløp, kummer og eventuelle lufteinnetninger ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

MOVAR IKS skal ha oversikt over kilder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreducerende tiltak.

³ jf lov om havner og farvann av 17.04.2009 nr. 19 § 27

Før bygging av nye anlegg, komponenter (pumpestasjoner, kummer og utearealer og ledninger) må MOVAR IKS vurdere mulige kilder til lukt og om nærhet til bebyggelse ferdsel eller terrengforhold kan skape luktkonflikter.

MOVAR IKS skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt. Systemet skal være en del av internkontrollen.

4.2 Lukt fra punktkilder

Punktutslipp fra avgasser skal håndteres slik at luktulempe forebygges effektivt. Beregnet luktinnhold fra slike kilder ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. skal ikke overstige 2 $\mu\text{E}/\text{m}^3$ som maksimal månedlig 99 prosent timefraktal.

4.3 Utslipp av klimagasser

Utslipp av klimagasser fra drift av det totale avløpssystemet og behandling av avløpsslam skal holdes på et så lavt nivå som mulig.

5 Forurenset grunn og forurensete sedimenter

MOVAR IKS sitt avløpssystem skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen, f.eks fra kjemikalielagring m.v., som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Når det skal legges nye avløpsledninger, skal MOVAR IKS ha kjennskap til om ledningsnettene berører områder med forurenset grunn eller forurensete sedimenter i elv og sjø.

Det må utvises særlig aktsomhet ved planlegging av nye ledningstraseer og ved graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke naturmangfoldet. Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensete er søknadspliktig etter forurensningsloven eller forurensningsforskriften.

6 Substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes, herunder fellingskjemikalier og hjelpekoagulanter, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal MOVAR IKS dokumentere at den har gjennomført en risikovurdering av bruk og utslipp på bakgrunn av kjemikalienes egenskaper, mengder, utslippspunkt m.m, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

MOVAR IKS eller den ansvarlige for driften av renseanlegget plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av risiko for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om

alternativer finnes. Der bedre alternativer finnes, plikter kommunen å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe⁴.

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁵ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

For visse typer tanklagring gjelder forurensningsforskriften kapittel 18⁶.

7 Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtrykksnivå ved mest støyutsatte fasade:

Tabell 4 Støygrenser

Dag (kl. 07-19) LpAeq12h	Kveld (kl. 19-23) LpAeq4h	Natt (kl. 23-07) LpAeq8h	Natt (kl. 23-07) LA1 *
55 dB (A)	50 dB (A)	45 dB (A)	60 dB(A)

*LA1 er et statistisk maksimalnivå, uttrykt som det støynivået som overskrides i 1 % av tiden i situasjoner der maksimalnivåhendelsene forårsakes av mange typer kilder, og antall hendelser ikke er entydige eller grupperbare.

LpAeqT er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra bedriftsområdet er likevel ikke omfattet av grensene.

8 Energi

8.1 Energistyringssystem

MOVAR IKS skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå mest mulig energieffektiv drift av hele avløpsanlegget.

⁴ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

⁵ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

⁶ Jf. kapittel 18 i forurensningsforskriften av 1.6.2004 nr 931

8.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

MOVAR IKS skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergien internt, og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig, begrenses av gitte konsesjoner eller medføre urimelige kostander.

9 Avfall og avløpsslam

9.1 Generelle krav til avfall

MOVAR IKS plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

MOVAR IKS plikter å sørge for at all håndtering av avfall, inkludert farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁷.

Avfall som oppstår i virksomheten skal leveres til lovlig avfallsmottak. Ved evt. bruk av biofilmbærere må det sikres at plastmedium ikke kommer på avveie.

9.2 Håndtering av avløpsslam

Med avløpsslam menes den faste fraksjonen som felles ut ved renseprosessene i renseanlegget, hvor ristgods er fjernet i forkant. Septikslam er kun inkludert dersom dette slammet er levert anlegget i forkant av renseprosessene og er omfattet av rammen gitt i 1.1.

Avløpsslammet skal som et minimum gjennomgå en forbehandling i form av hygienisering og stabilisering før videre transport til avfallsbehandlingsanlegg. Avløpsslam som ikke overholder kravene i gjødselvereforskriften og dermed ikke er egnet for bruk, skal leveres til godkjent mottaksanlegg for avfall.

Ved prøvetaking av slammet skal anerkjente metoder for å oppnå representative prøver benyttes.

10 Akutt forurensning - forebyggende tiltak, varsling og beredskap

10.1 Forebyggende tiltak

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter MOVAR IKS å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

⁷ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

MOVAR IKS plikter i tillegg å ha en plan for en trinnvis og systematisk gjennomføring av risikoreducerende tiltak avdekket i miljørisikovurderingen jf. vilkår 2.6.1.

10.2 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikovurderingen skal MVOAR IKS utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal MOVAR IKS utarbeide og begrunne

- a) organisering av beredskapen
- b) nødvendig beredskapsutstyr
- c) nødvendig mannskap
- d) responstid

Beredskapen skal stå i rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

10.3 Beredskapsplan

Miljørisikovurdering, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av MOVAR IKS sin internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

10.4 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

10.5 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

10.6 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁸. Internkontrollen skal beskrive kartlegging og vurdering av risiko for akutt forurensning og annen uønsket påvirkning av ytre miljø. MOVAR IKS skal deretter også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i Oslo og Viken om:

⁸ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

- Akutt forurensning på grunn av driftsstans som skyldes uhell eller langvarig strømbrudd
- Unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning
- Utslippskonsentrasjon på mer enn det dobbelte av gjeldende krav for en prøve der prøvetaking og analyse er utført, jf. forurensningsforskriften §§ 14-11 og 14-12

Varslings skjema for akutte og planlagte utslipp finnes på www.Statsforvalteren.no.

11 Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåking

11.1 Krav om måleprogram

Som et ledd i driftskontrollen til det enkelte avløpsanlegg, skal det fastsettes et måleprogram med analyser og målinger av relevante drifts- og utslippsparametere tilpasset det enkelte anleggs størrelse, herunder utslipp til vann, grunn og luft. Måleprogrammet skal være en del av MOVAR IKS sin internkontroll og holdes oppdatert.

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens).

Prøvetidspunktene skal velges slik at resultatene blir mest mulig representative for variasjoner i utslippene gjennom hele året ved normale driftsforhold. Det er viktig at måleprogrammene omfatter antatt maksuke for belastning for det enkelte anlegg og perioder med overløp. Minimums antall akkrediterte prøver skal være i samsvar med kravene i § 14-11, men antallet skal økes der dette er nødvendig for å ivareta kravet til representativitet. Dersom en prøve må utgå pga. unormale driftsforhold, skal dette kompenseres med at det tas en ny prøve på et senere tidspunkt.

Prøvene skal analyseres jf. krav i forurensningsforskriften § 14-12. Analysene skal utføres av laboratorier som er akkreditert for de aktuelle analysene etter NS-EN ISO/IEC 17025. Norske standarder skal benyttes så langt det er mulig. Dersom dette ikke finnes, kan internasjonal standard eller annen metode benyttes så lenge metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.

11.2 Overvåking etter forurensningsforskriften

MOVAR IKS skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp fra det totale avløpssystemet og overløp til berørte vannforekomster i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingen skal være risikobasert og følge prinsippene i veileder TA-1890/2005 eller en oppdatert versjon av denne.

Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år og samordnes så langt det er mulig med overvåkingen etter vannforskriften.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens. Statsforvalteren kan også pålegge strengere rensekrav.

11.3 Overvåking etter vannforskriften

MOVAR IKS skal overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker tilstanden i vannforekomsten og bekrefte om utslippene medfører forringelse eller at miljømål ikke nås, jfr. vannforskriften §§ 4 og 18. Overvåkingen skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking § 18 og vedlegg V punkt 1.3 og vurderes etter klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vann ⁹.

MOVAR IKS skal i samarbeid med nødvendig fagekspertise og eventuelle andre påvirkere utarbeide et overvåkingsprogram for de resipientene som berøres av avløpsvann. Overvåkingsprogrammet skal følge anbefalinger gitt i gjeldende versjon av veilederen Klassifisering av miljøtilstand i vann (02:2018). Programmet skal vise og begrunne hvilke elementer som vil bli undersøkt. Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke medier (biota, sediment etc.) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også framgå og begrunnes i programmet. Ved behov for endring av overvåkingsprogrammet, skal utkast til endringer med begrunnelse sendes statsforvalteren senest 1. oktober året før undersøkelsene skal gjennomføres.

Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år med unntak av enkelte elementer hvor Statsforvalteren i Oslo og Viken har gitt aksept for en utvidet frekvens.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren i Oslo og Viken pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens.

11.4 Rapportering av overvåkingsresultater

Resultater fra overvåkingen etter forurensningsforskriften jf. vilkår 7.1, skal drøftes og konklusjoner presenteres for forurensningsmyndighetene som en del av påfølgende kalenderårs egenkontrollrapportering jf. punkt 11.2.

Resultatene fra resipientundersøkelser etter vannforskriften jf. 7.2 skal sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført. Resultatene skal vurderes etter det til enhver tid gjeldende klassifiseringssystem for vann, gitt i vannforskriften og veiledningsmateriell til forskriften. Gjeldende veileder per 5.8.2020 er «Klassifisering av miljøtilstand i vann (02:2018)».

11.5 Registrering i vannmiljø

Alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljø's importformat. Importmal og oversikt over hvilken

⁹ Veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann. Økologisk og kjemisk klassifiseringssystem for kystvann, grunnvann, innsjøer og elver.

informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøets kodeverk finnes på <http://vanmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

12 Krav til rapportering

12.1 Årlig egenkontrollrapportering

MOVAR IKS skal rapportere avløpsdata til Miljødirektoratet innen 1. mars hvert år. Rapporteringen skal skje slik Miljødirektoratet legger til rette for.

12.2 Årsrapport

I tillegg til egenkontrollrapport skal MOVAR IKS årlig rapportere på det til enhver tid gjeldende skjema for årsrapport som man finner på Statsforvalteren sine nettsider:

<https://www.Statsforvalteren.no/nb/oslo-og-viken/skjema-og-tjenester/?c=Milj%c3%b8+og+klima>

Årsrapporteringen skal vedlegges egenkontrollrapporten jf. pkt. 13.1.

13 Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om avløpsanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring skal MOVAR IKS gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning.

Aktiviteter som kan medføre fare for forurensning må avklares med Statsforvalteren. Søknad om eventuelle unntak fra gjeldende rensekrav må sendes Statsforvalteren i god tid.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Statsforvalteren på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal ta utgangspunkt i den teknologi som ut i fra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater, jf. forurensningsloven § 2.

Ved planlegging om nedleggelse av renseanlegg skal Statsforvalteren få beskjed om dette. Nedleggelsesplan med planlagte tiltak og frister skal sendes Statsforvalteren i god tid før nedleggelse.

Ved nedleggelse eller stans skal den ansvarlige sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹⁰. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Statsforvalteren i Oslo og Viken innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans.

¹⁰ Avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall

Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av renseanlegg skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

14 Tilsyn

MOVAR IKS plikter jf. forurensningsloven § 50 å la representanter for Statsforvalteren i Oslo og Viken føre tilsyn med det totale avløpssystemet.

Vedlegg 1:

Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen

Begrep	Forklaring
Tettbebyggelse	<p>Definert i forurensningsforskriften § 11-3 k) ut fra nærhet mellom husklynger bestående av minst 5 hus. I tillegg regnes tettbebyggelser som én tettbebyggelse dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser samles opp og føres til ett felles renseanlegg eller utslippssted.</p> <p>Definisjonen gjelder alle typer hus, både bolighus, hytter/turistanlegg, næringsbygg, institusjoner, idrettsanlegg m.v.</p>
Tettbebyggelsens utslippstørrelse	Den maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i BOF ₅ (pe) til tettbebyggelsens avløpsnett som oppstår i maksuke.
Maksuke	<p>Den uka i året med forventet høyest belastning av avløpssystemet</p> <p>maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i BOF₅ (pe) til det avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning.</p>
Kommunens beregnede potensielle utslipp av avløpsvann i maksuke	Den beregnet, maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i BOF ₅ (pe) til det avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og 10 år fram i tid, da tillatelsen uansett bør omgjøres senest etter 10 år.
Avløpsslam	Avløpsslam er det slammet som felles ut ved rensing i et konvensjonelt renseanlegg for avløpsvann, og hvor ristgods er fjernet i forkant. Septikslam inngår ikke i denne definisjonen av hygieniske grunner.
overløp	Arrangement for avledning eller måling av væskemengder. Utforming avhenger av

	funksjon og væskemengde. Overløp kan også anvendes om den vannmengde som avledes/måles. (Kilde: Vannordboken).
Driftsoverløp/regnvannsoverløp	Overløp som er etablert for å hindre overbelastning av avløpssystemet i perioder med så store nedbørsmengder at avløpssystemets dimensjonerende kapasitet overskrides. (Kilde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard.) Mest relevant for fellesnett.
Nødoverløp	Overløp som skyldes <u>uforutsette</u> hendelser i alle deler av avløpssystemet og som brukes av sikkerhetsmessige grunner. (Kilde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard.)
Fremmedvann	Med fremmedvann menes det vannvolumet som tilføres avløpssystemet i tillegg til nødvendig spillvann. Det er vanligvis regnvann, smeltevann, grunnvann eller drikkevann.
Virkningsgraden til avløpsnett	Det vil si hvor stor andel av forurensningsmengden som kommer fram til renseanlegget.
Blandprøver	Er en prøve satt sammen av flere mindre vannmengde-proporsjonale delprøver tatt gjennom prøvetakingsperioden. Prøvetakingsperioden er enten ett døgn eller en uke. (Kilde:Sweco-rapport)
Ukeblandprøver	Er blandprøver tatt over minst fem døgn innenfor en periode på maks syv påfølgende døgn.
Prøvetaking	Med prøvetaking menes uttak av en representativ prøve og all behandling av prøven til den er klar for analyse. Dette inkluderer transport og oppbevaring av prøven inntil prøven er overlevert til laboratoriet. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Akkreditering	Med akkreditering menes en offisiell anerkjennelse av en organisasjons kompetanse og evne til å utføre angitte

	oppgaver i samsvar med gitte krav. I Norge er det Norsk Akkreditering som gir akkreditering. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Substitusjon/substitusjonsplikt	Substitusjon betyr erstatning. Substitusjonsplikten innebærer at den enkelte virksomhet må vurdere sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelige alternativer der det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe. Alle virksomheter som yrkesmessig bruker produkter som inneholder helse- og miljøskadelige kjemikalier, skal vurdere substitusjon.

Vedlegg 2:

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCBB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPBI
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP

Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDODA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
--	-----

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A	BPA
-------------------	-----

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350